

A tudás átláthatósága

*A Szegedi Tudományegyetem
Tanulmányi és Információs Központja*

Építészet: Mikó László és Szántó Tibor

Szöveg: Németh Gábor

Fotó: Csillag Pál

A nemrégiben átadott szegedi egyetemi könyvtár újabb cáfolata azoknak a jóslatoknak, amelyek a magas kultúra halálával, a könyvkorszak végével riogatnak. Nagyon úgy tűnik, hogy a Gutenberg-galaxis köszöni szépen, jól van, és még egy darabig az esze ágában sincs összeomlani.

Jól elkülönülnek egymástól a tömör és a transzparens felületek. Az épület Zászló utcai sávjában a tömör homlokzatok mögött helyezkednek el a gépészeti és kiszolgálóterek, a raktárak, valamint a homlokzatból szegmensíves konzollal kinyúló konferenciaterem

1440-ben valóban új galaxist teremtett Gutenberg azzal, hogy feltalálta a könyvnyomtatást. Ennek következményei – az addigi kolostori kultúra fokozatos háttérbe szorulása, a világi egyetemek elterjedése és a tudás írott formában történő közvetítése – elindítottak egy folyamatot, amely az európai kultúra sajátos letéteményesévé emelte a könyvet. Egy könyvtár tervezése során az építész ennek megfelelően két szélsőséges alapkoncepcióból indulhat ki. Épületével szimbolizálhatja a magas kultúra fellegvárát, a tudatos művelődés antikvitásig

visszanyúló tradícióját. Ez rendszerint ünnepélyes, klasszicista architektúrát eredményez, amely szerves része az olyan identitás-teremtő közintézményeknek is, mint a múzeum vagy a Parlament. A másik szemlélet a tudás hozzáférhetőségéből indul ki, amelynek építészeti eszközei is a nyitottság és a transzparencia.

Mikó László és Szántó Tibor – a korhangulatot is felmérve – erre az utóbbi stratégiára szavazott mintegy négy esztendővel ezelőtt, amikor a szegedi egyetemi könyvtár épületére kiírt pályázatra beküldték munkájukat.

A két épületszárnyal létrehozott belső üvegezett udvar a világítást igénylő terek, így a tanulóhelyiségek és a szabadpolcos könyvtár számára biztosít elegendő fényt

Az épületbelsőben megjelenő anyagok – fém, üveg, acél – nem elidegenítők,

A helyszín Szegeden az Ady téren, a XIX. század végén romantikus stílusban épült egyetemi épület szomszédságában található. A szerzőpáros az alapkoncepciót, akár egy kiáltványt, így fogalmazta meg: „Az épület térbeli elrendezése legyen áttekinthető, tömör. A szabadpolcos olvasói terek a meglévő egyetemi épület felőli kedvező tájolású parkra nézzenek. Az épület hossz tengelye mentén legyen átlátható. Tömör térfalat adó funkció ne kerüljön a középső traktusba, csak előkert, előcsarnok, vertikális közlekedők, hidak és belső udvar. Ez a nagy belmagasságú térsor képezze az épület belső tengelyét”.

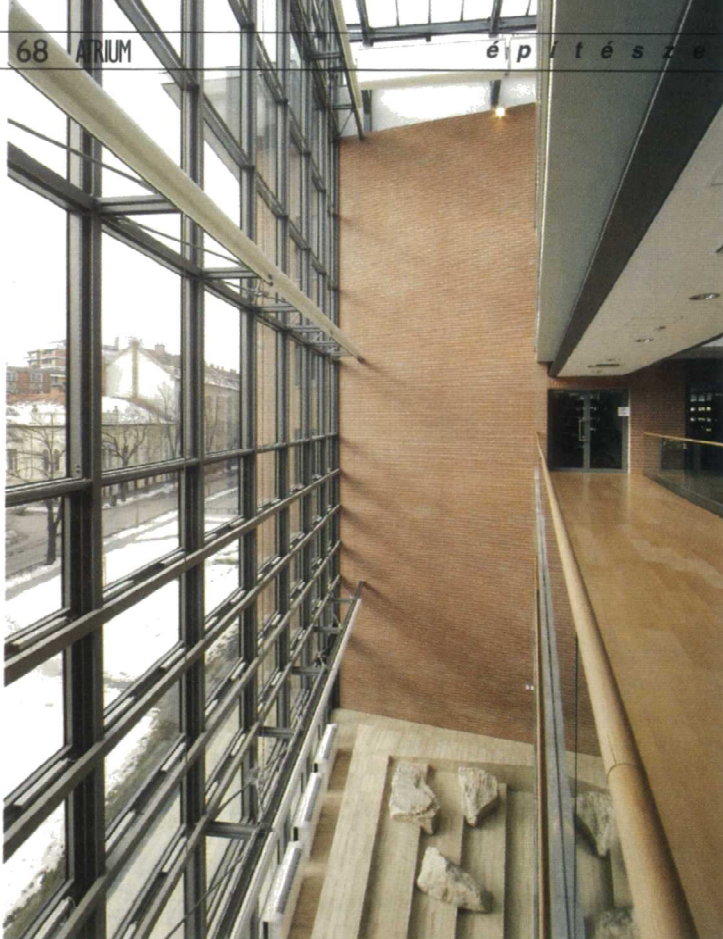
Mindezek megvalósításával olyan háromrészes épület született, melynek legfőbb attrakciója az üvegtetejű udvar. Ettől

jobbra és balra helyezkednek el a Konferenciaközpont, illetve a szabadpolcos könyvtár tömbjei. E két szélső egységet négy üveghíd köti össze az előcsarnok légtérén átnyúlva. Kialakításuk sejteti: a hazai gyakorlatban kiemelkedő színvonalú munkát végzett a generálkivitelezéssel megbízott Magyar Építők és a Baucont Rt.

Az épület karakterét tehát a hossz tengely menti sávok elrendezés határozza meg. A természetes megvilágítást és csendet igénylő, szabadpolcos olvasó- és tanulótermek a belső udvar két oldalán helyezkednek el transzparens üveghomlokzatokkal. A tömör térfalat adó, zárt rakotárak, irodák, kiszolgáló- és gépészeti terek, valamint a konferenciatermek az épület Zászló utca felőli, szélső sávjába kerültek.

Az udvar burkolatváltásában megjelenő szögtrés — az újat a régivel összekapcsolva — a már meglévő egyetemi épület tengelyének irányát mutatja

Az udvar légrerét a két tömböt összekötő és a közlekedést biztosító négy híd szeli át

Ez az oldal zaj-, hőtermelési és környezeti szempontból is egyaránt a legmostohább, ezért ebbe az irányba az épület téglahomlokzata – az üvegezettel ellentétben – kifejezetten zárt.

A megvalósult épület nemcsak a közelmúltban egyesített egyetem új központi könyvtára, tanulmányi és információs központja, hanem sokrétűen kihasználható konferenciaközpont is lett. A mintegy 1,7 millió kötetnyire tervezett könyvtárat számítógépes munkahelyek és terminálok egészítik ki. A konferenciaközpont termei egyetemi előadóként is kiválóan működhetnek,

de az intézmény vezetősége az Egyetemi Tavasz elnevezésű tudományos és művészeti seregszemlét is itt rendezte meg.

Mikó László és Szántó Tibor összetett és finoman rétegzett funkcionális és térkapcsolatokat hozott létre. Az épületkomplexum egyesített rendeltetése kapcsán megállapítható, hogy Szegeden az egyetem rangjához méltó építészeti alkotás született. A könyvtárápület közösségi találkozóhelyként való kialakítása és működése igencsak helyes reakciónak tűnik a mai fogyasztói társadalom kihívásaira.

Építész tervezők: **Mikó László és Szántó Tibor**
 Építész munkatársak: **Fazakas Bálint, Kürtösi Péter, Nagy Sándor, Robotka Tamás, Bréda Szilveszter, Svejkovszky Anita, Szántó & Mikó Építésszek Kft.**
 Generáltervező: **KÖZTI Rt.** Statika: **Becker Ádám** Belsőépítész: **Plachtovics Vilmos**
 Épületelektromosság: **Király Béla** Épületgépészet: **Berzsenyi Zoltán, Ács Béla**
 Kert: **Havassy Gabriella** Közmű: **Szalkai Béláné**

A tervezési programot dr. Mader Béla és Borvendég Béla állították össze.

Generálkivitelezők: **Magyar Építő Rt., BAUCONT Rt.**